

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

АР-м ИМЭФЭКІ КЪЭСЫНКІЭ КЪЭНАГЪЭР МЭФЭ 13

ПРОЕКТЫМ ЮФ ДАШІЭ

Адыгэ Республикэм зэнэкъокъуныгъэм нахъ зыщегъэушъомбгъуным фэгъэхьыгъэ проектым изэхэгъэуцон дэлэжьэщит межведомственнэ ЮфшІэкІо купыр министрэхэм я Кабинет цунашъокІэ зэхашагъ.

ГъэцкІэкІо хабзэм иорганхэм, монополием пэуцужьырэ Федеральнэ къулыкъум и Гъэлорышлалэу АР-м щылэм илофышІэхэм ыкІи экономикэ хэбхоньгъэмкІэ министерствэм яшІошІэу къыралотыкІыгъэхэр къыдалыгъэхэзэ, проектым Юф дашІэ.

БлэкІыгъэ бэрэскъшхом зэхэсыгъоу шылагъэм проектым шытегушылагъэх. КІэух материалхэр комиссием къызырахылылэнхэ фаер агъэнэфагъ. Ащ ыуж Программэр министрэхэм я Кабинет шаштэщт. ЕтІанэ ар Урысые Федерацием экономикэ хэбхоньгъэхэмкІэ и Министерствэ фагъэхьыщт.

МЕДИЦИНЭ ПСЭУАЛЪЭХЭР АЩЭФЫЩТЫХ

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ Урысые псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ ыкІи социальнэ хэбхоньгъэхэмкІэ и Министерствэ фыригъэхьыгъэ заявкэр игъоу ылытагъ.

Адыгэ республикэ клиническэ перинатальнэ гупчэм медицинэ псэуалъэхэр фэщэфыгъэнхэм ар фэгъэхьыгъ. Джы сомэ миллиони 5,2-рэ Урысые Федерацием и Президент ифонд къыхэкІынышъ, республикэм къэкІошт. Ар пэлухьащт сабый къэхугъакІэхэм зыщІагъэхэр реанимационнэ ыкІи интенсивнэ терапием яотделениехэм. Ахэм медицинэ псэуалъэхэр афашэфыштых. МэкІэ дэдэ къэзышъчэу къэхугъэ сабыйхэм е уз гъэнэфагъэ зилэхэм ушІагъэнымкІэ ыкІи щыпІыгъынхэмкІэ джы амал дэгъухэр щылэхэ хьушт.

Чъэпыогъум и 1-м гупчэм сабыйхэр тестировать зышашІышт аппаратурэр къащэщт. Джы нэс республикэ бюджетым иахьщэкІэ ащ фэдэ уплэкІунхэр зищІагъэхэр Краснодар дэт медикэ-генетическэ гупчэм агъа-кІоштыгъэх. Республикэм ипашэу ТхакІушынэ Аслъан медицинэм псэолъакІэхэр фэщэфыгъэнхэр анахъ мэхъанэшхо зилэ лъэныкъоу елыгъэ.

Республикэ бюджетым иинвестиционнэ программэ къыхэкІынышъ мы мафэхэм сомэ миллион 28-рэ Адыгэ республикэ клиническэ перинатальнэ гупчэм гъэцкІэжыын Юфышхохэр шашІынхэу къатІупщыщт.

АР-м и Президент ипресс-къулыкъу

Анахъ дэгъухэм афэгугъушылагъэх

Республикэ зэнэкъокъоу кІэлэлпхэм ыкІи кІэлэцІыкІу ыгъыплэхэм азыфагу шыкІуагъэм текІоньгъэр къыщідэзыхыгъэхэр къэнэфагъэх. Ащ фэгъэхьыгъэ мэфэкІ зэхэхэ тыгъуасэ Лъэпкъ театрэм шыкІуагъ. Анахъ дэгъухэм афэгугъушылагъэх, шІухафтынхэр аратыгъэх.

МэфэкІ зэхэхэм хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Муратэ, АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Беданыкъо Рэмзанэ, гъэсэныгъэмкІэ къэлэ ыкІи район гъэлорышлалэхэм ялэшхьэтетхэр, кІэлэцІыкІу ыгъыплэхэм япашчхэр, кІэлэлпхэр, нэмыкІхэр.

Беданыкъо Рэмзанэ мэфэкІ зэхэхэр къызэлхыгъэх, зэнэкъокъум шытекуагъэхэм къафэгугъушылагъ. КІэлэлп 91-рэ ыкІи кІэлэцІыкІу ыгъыплэ 23-рэ зэнэкъокъум къызэрэхэлэжъагъэр ащ къылуагъ. КІэлэцІыкІу ыгъыплэхэм яматериальнэ базэ ыкІи кІэлэлпхэм ялофшІэн гъэхьагъэхэр шашІынхэм мы зэнэкъокъур зэрэфэлорышІэрэр игушыгъэ къышхыгъэщыгъ.

Нэужым КъумпІыл Муратэ АР-м и Президент ыцІэкІэ текІоньгъэр къыдэзыхыгъэхэм къафэгугъушылагъ, ащ ыналэ кІэлэцІыкІу ыгъыплэхэм зэратетыр къылуагъ. Джащ фэдэу кІэлэцІыкІу ыгъыплэхэр зэрымекъухэрэр республикэмкІэ Юфыгъо шхьалэу зэрэщытыр ыкІи ащ изэшІохын зэрэдэлажъэхэрэр къыхыгъэщыгъ.

Нэужым анахъ кІэлэцІыкІу ыгъыплэ дэгъуи 10-у къыхахыгъэхэм сомэ мин 300 зырыз аратыгъ. Ахэм къакІэлъыкІуагъэх анахъ кІэлэлп ыгъушхэр. АР-м и Президент ишІухафтынэу сомэ мин 30 хьурэр нэбгырэ пэлчъ ратыжыгъ.

ДАУТЭ Анжел.
Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан
къытырихыгъ.

Мэкъэгъэлу

2010-рэ ИЛЪЭСЫМ ИАПЭРЭ МЭЗИХ ГЪЭЗЕТКІЭТХЭГЪУР МАКІО

Ныбджэгъу лъапІэхэр! «Адыгэ макъэм» иредакциерэ федеральнэ почтэ зэпхыныгъэхэм якъутаму Адыгэ Республикэм щылэм и Гъэлорышлалэрэ «ГЪЭЗЕТКІЭТХАКІОХЭМ ЯМЭФИПШІ» чъэпыогъум и 15-м къыщегъэжъагъэу чъэпыогъум и 25-м нэс зэхашагъэ. Мы мэфипшІым къыклоцІ «Адыгэ макъэр» СОМЭ 307-рэ ЧАПЫЧ 08-кІэ почтэм игъэзеткІэтхалэхэм къашишъутхыкІын шгулъэкІышт. Нэужым мэзи кІэтхалкІэр СОМЭ 383-рэ ЧАПЫЧ 88-м теуцожьышт.

Альтернативнэ кІэтхалкІэу «Адыгэ макъэм» иредакцие Теуцожь ыкІи Красногвардейскэ районхэм ащызэхичагъэм зэхьокІыныгъэ фэтшІырэп — мэзи кІэтхалкІэр сомэ 200-у къэнэжы.

ШьукІатх лъэпкъ гъэзетым!

ЯТІОНЭРЭ ЧЫПІЭР КЪАХЫГЪ

Урысые Федерацием спортым-кІэ, туризмэмкІэ ыкІи ныбжьыкІэ политикэмкІэ и Министерствэрэ УФ-м исубъектхэм яадминистрациехэмрэ кІэшако зыфэхугъэхэ фестивалэу (зэлашІэрэ фигуристкэу Ирина Родинам ипроект) «Вера. Надежда. Любовь.» зыфиорэм Адыгэкъалэ шыщ зэшхыгъусэ ныбжьыкІэхэу Гужыекъо Русланрэ Альбинэрэ зэрэхэлэжыштхэр тапэкІэ тигъзет къыхиутыгъагъ. Калужскэ хэкум ит къалэу Обнинскэ шыкІогъэ ятІонэрэ учугъом ахэм ятІонэрэ чыпІэр къышчыдахыгъэу республикэм къагъэзэжыгъ.

Фестивалым Архангельскэ, Волгоград, Новгород, Тверь, Курскэ, Ленинград хэкум, Татарстан, Калугэ, Краснодар, Адыгеим ыкІи нэмыкІ регионхэм къарыкІыгъэ унэгъо ныбжьыкІэхэр къекІолІэгъагъэх. Ифотхыабзэм ипрограммэ лъэныкъуиблиу зэтеутыгъагъ. Унэгъо ныбжьыкІэхэр зэнэкъокъу зэфэшхыафхэм ахэлэжыагъэх. Ахэм унэмкІэ гъэцкІэнэу «Лъэпкъым итарихъ», «Сисэ-нэхъат сырэгущо», «Унэгъо экономикэр» ыкІи нэмыкІхэр къагъэхъабырэгъэх.

— Адыгеим нэгуасэ фэтшыныхэр ыкІи адыгэ лъэпкъым ишэн-зэхэтыкІэхэр ядгъэлэзгъунхэр ары пшъэрылъ шъхьалэу тэ зыфалгъэуцужыгъагъэр, — еІо Гужыекъо Альбинэ. — Зэнэкъокъу пстэуи тахэлэжыагъ. Сишхыгъусэрэ сэрэры нахэ дэгъоу зыкыкы-зэрэдгъэлэзгъоштым тыпылыгъ. Апэрэ пчыхъэм шхэн шъуашэм илъ сценкэр къэдгъэлэзгъуагъ. ЯтІонэрэ пчыхъэм адыгэ шъуашэхэр зыщитлэхы, адыгэ къашъор къэтшыгъ. Тэ тимызакъоу зэнэкъокъум хэлэжыхэрэри къыддэшъуагъэх.

УнэмкІэ гъэцкІэнэу къагъэхъабырэгъэр къэгъэлэзгъон шъуашэм илэу кІуагъэ. «Лъэпкъ тарихъым икъэгъэлэзгъон нахэ къэ-зыгъэкІэрэкІагъэр» ыкІи «Самая плановая семейная экономика» зыфиорэ лъэныкъохэмкІэ шытху тхылыхэр къафагъэшъошагъэх. Джащ фэдэу нэужым зэнэкъокъуи 5-у зыхэлэжыагъэхэмкІэ «Анахэ псынкІэхэр» зыфиорэ Шытху тхылыр къахыгъ. «Творческэ мастерскоир» зыфиорэ зэнэкъокъумкІи «За проявленный художественный подход в оформлении панно» зыфиорэ Шытху тхылыр ыкІи «Приз зрительских симпатий» зыфиорэ шІухафтыныр къафагъэшъошагъ.

Зэнэкъокъухэм ауж къалэу Обнинскэ ичІыплэ зэфэшхыафхэр къарагъэлэзгъугъэх, ащ ыуж Москва шылагъэх.

Зэшхыгъусэ ныбжьыкІэхэм илэс 23-рз аныбж, ахэм пшъэшбитІу зеданІу, зы сабыим илэси 3, адрэм мэзи 6,5-рз аныбж. Гужыекъохэм япшгъэшгъэ нахыжыу Алани зэнэкъокъухэм ахэлэжыагъ. Зэшхыгъусэхэм ягъусагъэу ыкІи Ифотхыабзэхэм афэзыгъэхъабырэгъэ НэпцІэкъо Марыет лъэшэу зэрэфразэхэр къаІуагъ.

ДАУТЭ Анжел.
Сурэтым итхэр: зэнэкъокъум хэлэжыгъэхэ Гужыекъо-хэу Руслан, Альбин ыкІи ахэм япшгъэшгъэжыеу Алан.

АР-м имэфэкІ ипэгъокІ

ІЭПЭІАСЭХЭМ РЕСПУБЛИКЭР АГЪАШО

Адыгэ Республикэм и Мафэ ипэгъокІэу Лъэпкъ музейм декоративнэ-прикладной искусствэмкІэ мэфэкІ къэгъэлэзгъон шагъэхъабырэгъ. Ащ Іэпэлэсэныгъэ ин зыхэлъ нэгъырабэм ялэшлагъэхэр шызэфэхысыгъэх. Музей фондым къыхахыгъэхэм ямызакъоу, автор зэфэшхыафхэм яІофшлагъэхэр шызэгъэзэфагъэх.

МэфэкІ Іофтхыабзэм икызылэхын хэлэжыагъэх АР-м культурэмкІэ и Министерствэ иІофышІэ шъхьалэхэу Шхыэлэхэу Светланэ, Шэуджэн Бэлэ, адыгэ интеллигенцием шыщхэр, студентхэр, къэлэдэххэр.

Музейм ипашэу Джыгунэ Фатимэ ипэублэ гущыІэ анахэ къыхигъэшчыгъэр цІыф Іэпэлэсэхэм лъэпкъ шэн-хабзэхэр къагъэгъунэхэзэ, Іоф зэрашІэрэр, ялэшлагъэхэмкІэ республикэр зэрагъашІорэр ары.

ЗэлашІэрэ сурэтышІэу ШэтІыошэ Феликс исурэт-коллажхэу «Мэзытхъ», «Лъэпшъ» зыфиохэрэм къэгъэлэзгъонымр къызыІуахы. Гъогунэкъо Мурат Іэпэлэсагъэ зыхэгошгъэ тыжын сэшхомрэ къамэмрэ нэм къыкІэшІатэх. СурэтышІэу Хъуажъ Рэмэзанэ пхъэм хибзыкІырэ лэгъэ зэфэшхыаф гъэдэ-хагъэхэр, анахъу лІэкъо тамыгъэр зэрытыр, паннохэр, Абрэдж Гошэфыжъ иалырегъухэу кІэлэцІыкІугъор къзыІуатэрэр ыкІи «Унагъо» цІэу зыфишыгъэ триптихыр къэгъэлэзгъоным ыгупчэх.

Пхъэм дахэу зылэ еклүрэ Джамбэчыне щыпсэрэ Лышэ Ахьмэдрэ Гавердовскэм дэс Гостэкъо Русланрэ лъэпкъ шэн-хабзэхэм хэшІыкІ дэгъу зэрафырІяр якушъэ шыгъэхэм,

яІэнэ лъэкъуиш кІэракІэхэм, апс лэгъэ гупсэфхэм къыралотыкІы.

ГъукІэ Замудин ипІуаблэхэм, музыкэ Іэмэ-псымэхэм, СтІашъу Юсыф (шыІэжып) ышыгъэ пщынэтІаркъом чыпІэ гъэнэфагъэ аубыты. Ахэм къакІэлэкІох зэлашІэрэ художник-модельерэу СтІашъу Юрэ ихъулыфыгъэ ыкІи кІэлэцІыкІу цые дыгъэхэр, Пэнэшъу (Сетэ) Сафьет исае ыкІи мэкІай псэу хьурэ дышъэ идэгъэ пкыгыгъо зэфэшхыафхэр.

Адыгэ хызмэтым, пытым шагъэфедэрэ пхъэм хэшІыкІыгъэ мэфэкІ лагъэу (вазэу) лъэпчІасэ «къешІэрэр», пхъэ къашыкъхэр, джэ-мышххэр, бэлагъэр зышыгъэр (Тхъэм джэнэт кырет) зэлашІэрэ пщынэошхуагъэу, музыкант иныгъэу Лъэцэрыкъо Ким.

СурэтышІэу Гъогунэкъо Мухъарбый иалырегъуиш мэфэкІ къэгъэлэзгъоным изы дэпкъ зэлапкІэ. Джащ фэдэх, искусствэхэм яколледж икІэлэзгъаджэу Абакумовам ышыгъэ алырегъухэри дахэх. Зэшхыгъусэхэу Сергей ыкІи Елена Корнюшенкэхэм ялэшлагъэхэу къошын теплэр зилэ музыкэ Іэмэ-псымэхэми, нэмыкІхэми къэгъэлэзгъонымр къагъэбаигъэх.

Лъэпкъ музейм этнографиемкІэ иотдел ина-учнэ ІофышІэ шъхьалэу Мамырыкъо Саидэ мэфэкІ къэгъэлэзгъоным цІыфхэр фигъэ-нэІосагъэх, ІупкІэу къафилотагъ.

МАМЫРЫКЪО Нурыет.

ШЫКІЭУ АГЪЭФЕДЭШТХЭМ АТЕГУШЫАГЪЭХ

Тыгъуасэ, Ионыгъом и 23-м, АР-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ бжыхъасэхэм япхын фэгъэхыгъэ семинар-зэхэсыгъо илагъ. Ащ хэлэжыагъэх мэкъумэщ хызмэтым фэгъэзэгъэ шІэныгъэлэжыхэр, Адыгеим ирайонхэм мэкъу-мэщымкІэ агъэІорышІаІэхэм япашэхэр, яагроном шъхьалэхэр, къоджэ поселениехэм япашэхэр, чІыгу-лэжыхэр, нэмыкІхэр. Семинар-зэхэсыгъор къызыІуихыгъ ыкІи зэрицагъ АР-м мэкъу-мэщымкІэ иминистрэу Юрий Петровым.

Бжыхъасэхэм япхын рамыгъажызэ, къэкІошт илэсым зэрэшыгугъэхэу лэжыгъэ бэгъуагъэ къахыжыным фэшІ, агъэфедэшт шІыкІэ зэфэшхыафхэм атегушчыІэнхэу къы-зэрэзэругъоигъэхэр, ащ пае мэкъу-мэщым фэгъэзэгъэ шІэныгъэлэжыу Адыгеим ыкІи гъунэгъу Краснодар краим арысхэм ашыщхэр яІофшІэн къыхэлэжыэхэу къызэрэра-гъэблэгъагъэхэр ащ къыІуагъ. Джащ фэдэу

мы зэхэсыгъом я II-рз научнэ-техническэ конференциеу «Инновационные технологии развития регионального АПК» зыфиІорэр къызэрэшчызІуахырэм ыкІи къыкІэлъыкІорэ мафэми ащ иІофшІэн зэрэлынгъэкІотэщтым щигъэгъозагъэх.

Нэужым Кубанскэ мэкъумэщ университе-тым ипрофессорэу, мэкъумэщ шІэныгъэхэмкІэ докторэу Александр Найденовыр бжыхъасэхэм лэжыгъэ бэгъуагъэ къатыным фэшІ, шІыкІэу бгъэфедэмэ нахышІоу ылыгъэхэрэмкІэ къадгошагъ. Илэс къэс ом изытет уахътэм димыштэжыу зызэрэзрихыокІырэр, ащ зыкы-зэригъэлэзгъоштыр къэшІэгъошІоу зэрэщы-мытыр, шІоолырым ичІыгухэр зэрэзэфэмы-дэхэр къыдэпІыгытэхэзэ узэрадэлэжыштыр, чІыгъэшІухэр зэрэбгъэфедэштхэр, нэмыкІ хэкІыпІэхэр ащ къыІотагъэх.

ШІэныгъэлэжыыр иепІыкІэхэмкІэ къызадгуащэм ыуж чІыгулэжыхэм яупчІэхэм джэ-уапхэр къаритыжыгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.
НэкІубгъом ит сурэтхэр тезыхыгъэр Іэшынэ Аслъан.

КЪЭБАРЫКІЭХЭР

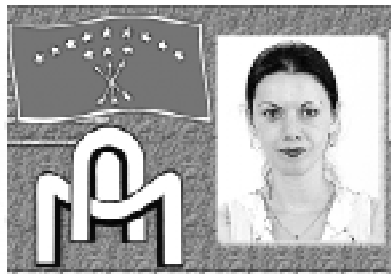
МВД-м КЪЕТЫ

Ионыгъом и 14-м къысегъэжыагъэу и 20-м нэс Адыгэ Республикэм хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ мыхъо-мышІэу 128-рз республикэм шызэрахыагъэу ыгъэунэфыгъ. Ахэр укІыгъэ Іофэу 1, бзылфыгъэм шъхьакІо рахыгъэу зы, хъункІэн Іофэу 1, тыгъон бздэжшІагъэу 33-рз, наркотикыр хэбзэнчъэу агъэзекІуагъэу 4, экономикэм епхыгъэу 10, гъэпцІэгъэ Іоф хэлэу 15. Адыгэ Республикэм игъогухэм хьугъэ-шІэгъи 4 атэхъухыагъ. Ахэм зы нэгырэ ахкІодагъ, нэгыри 4-мэ шъобжхэр атешагъэхэу хьугъэ. ГИБДД-м икыулыкыушІэхэм ешъуагъэхэу рулым Іусыгъэ водитель 25-рз къаубытыгъ.

Ионыгъом и 15-м Мыекъопэ районым хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ иотдел икыулыкыушІэхэм поселкэу Тульскэм шыщ кІэлэ ныбжьыкІэм наркотикыр хэбзэнчъэу зэригъэфедэрэм егуцафэхэу къаубытыгъ. Илэс 20 зыныбж кІалэм ежъ-ежырэу марихуанэр милицием икыулыкыушІэхэм къаритыгъ. Наркотикыр къезыцагъэри мы чІыпІэм шагъэунэфыгъ. Илэс 23-рз зыныбж кІалэр къызалыхыуэм наркотикхэр къыпкырахыгъэх. МыщкІэ уголовнэ Іоф къызыІуахыгъ.

Ионыгъо мазэм икыхыагъухэм хъункІэн бздэжшІагъэу Мыекъуапэ шызэрахыагъэр УВД-м иІофышІэхэм мы мафэхэм къыхагъэшчыгъ. Ионыгъом и 6-м, пчыхъэм Мыекъуапэ Пушкинымрэ Жуковскэмрэ ацІэ зыхырэ урамхэр зыщызэхэкІыхэрэм ныбжьыкІитІу шахъункІагъ. БздэжшІэм кІуачІэр къызыфигъэфедэзэ, сотовэ телефонымрэ ахъщэмрэ кытарыхыгъэх. Мы бздэжшІагъэмкІэ уголовнэ Іоф къызыІуахыгъагъ. Ионыгъом и 15-м илэс 20 зыныбж бздэжшІэр къаубытыгъ, ытыгъу-гъэхэри къыІахыжыгъэх. Джы ащ илэсипІІ хьапс къежэ.

Ионыгъом и 18-м тыгъон бздэжшІагъэхэр мызэу-мытІоу зезыхыагъэу, илэс 21-рз зыныбж кІалэр къаубытыгъ. Следствием зэригъэу-нэфыгъэмкІэ, Ионыгъом и 14-м дышъэм хэшІыкІыгъэ Іэлъынхэмрэ тхьакІумалэхэмрэ илэс 22-рз зыныбж бзылфыгъэу саунэм чІэсыгъэм бздэжшІэм къышчышІуитыгъугъэх. Нэужым дышъэм хэшІыкІыгъэ хьап-щыпхэр ломбардым ритыгъэх. Ащ ыужы, Ионыгъом и 17-м, урамэу Загороднэм тетыгъэ кьэрэгъулэ буджэм чІахы, сотовэ телефоныр къычІихыгъ. Нэужым телефоныр бэдзэрым шылуигъэкІыгъ. Джы кІалэм иІоф зэ-хафы.

ДЗЫБЭ
Саньет,
«Адыгэ макъэм»
ижурналист.

Тикультурнэ клэн къэухъумэгъэн фæе

Адыгэ Республикэм културнэ клэнэу илэм иобъектхэм

якъэухъумэнрэ ягъэфедэнрэклэ я Гъэорышланлэ нэмык шъуашэ илэу Иоф зишлэрэр илээсым къехъугъ нылэп. Ау а охътэ клэклым къыклоцл Иофыбэ зэшлуихынэу игъо ифагъ. Ахэр ыкли нэмык пшъэрылзэу ялофшлэн зэпхыгъэхэр непэ зэрагъэацлэхэрэм Гъэорышланлэм ипащэу Цыплынэ Рустем тыщигъэгъозагъ.

Ащ къызэриуагъэмклэ, 2008 — 2009-рэ илээсхэм Гъэорышланлэм илофышлэхэм културнэ клэным хакъэхэу чыплэ 90-рэ къыхагъэщыгъ. Ахэм ащышэу 36-р — искусствэм; 31-р — тарихым; 12-р археологиэм ыкли 11-р архитектурэм ясаугъэтых.

Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ гъэорышланлэхэу Тэхъутэмыккое, Теуцожь, Красногвардейскэ районхэм ыкли къалэу Мыекъяупэ ащылэ културнэ клэным ичылплэ 21-м якъэухъумэнклэ хэукъоныгъэу ашыгъэхэм ядгъэгъэжыкын ехыллэгъэ писъмэ 14 къыратхыкыгъ.

Федеральнэ мэхъанэ зилэ саугъэти 5-м ыкли муниципальнэ мэхъанэ зилэ саугъэти 164-м язытет аулгъэкълугъ. Ащ ехыллагъэу акт 53-рэ зэхагъэуцагъ. Джащ фэдэу Теуцожь, Тэхъутэмыккое, Мыекъяупэ, Красногвардейскэ районхэм ыкли къалэу Мыекъяупэ археологическэ ушэтынхэр ашагъэкълонхэу тхылги 9 агъэхъазырыгъ. Ахэр зэрэзэхъагъэхэр зау-плэкълум, хэбзэукуагъэ зи къыхагъэщыгъэп. Пкъыгъоу къычлалыкыгъэхэр зэкларэ, ахэр пстэумкли 4722-рэ мэхъух, АР-м и Лъэпкъ музей ратыгъэх.

Адыгэ Республикэм културнэ клэнэу илэм иобъектхэр цыфхэм ягъэшлэгъэнхэм фэшл къэбар жьугъэхэм яамалхэр къызфагъэфедэхэзэ, Гъэорышланлэм илофышлэхэм телевиденими, республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеими», «Адыгэ макъэми», федеральнэ гъэзетхэу «Российская газета» зыфиохэрэми зэдэгущылэгъухэр адашых. 2008-рэ илээсым къыклоцл културнэ клэным иобъектхэм якъэухъумэн ехыллэгъэ научнэ статьяу 7 къыхаутыгъ.

АР-м и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъанрэ Премьер-министрэу Къумплыл Муратэрэ яшлуагъэкларэ, Иопылэгъу къафэхъухэзэ АР-м културнэ клэнэу илэм иобъектхэм якъэухъумэнрэ ягъэфедэнрэкларэ, чылопсым ибаиныгъэхэмрэ тыкъэзыуцухъэрэ дунаим икъэухъумэнрэкларэ, мэхъэмклэ, хъакларэ-къуакларэхэмрэ псы ресурсхэмрэ якъэухъумэнклэ гъэорышланлэхэм мы лъэныкъомклэ зэдэлэжъэнхэу зээгъыныгъэ зэдашылгъ. Джащ фэдэу мы Гъэорышланлэмрэ Кавказскэ биосфернэ заповедникымрэ Иоф зэдашлэнэу хэушъхафыкыгъэ зээгъыныгъэ зэдырлэ.

Джы мы зигугъу къэтшыгъэ Иофыгъохэм анэмыклэу, Гъэорышланлэм

илофышлэхэм къалэу Мыекъяупэ гурыт еджэплэ 14-м културнэ клэным иобъектхэм якъэухъумэн ехыллэгъэ урокхэр ащатыгъэх. Районхэм арыт къуаджэхэм адэт еджаплэхэми яшлонгъоныгъэкларэ джащ фэдэ урокхэр ащызэхъацэнхэу амал цыт.

Джырэклэ анахэ Иофыгъошхоу Гъэорышланлэм ыпэ илгыр културнэ клэнэу шылэм иобъектхэр зэкларэ къэгъэнэфэгъэнхэм пае инвентаризацие шыгъэныр ары. Непэрэ мафэр пштэмэ, ащ фэдэ объектэу тиеспубликэ шагъэнэфэгъэхэм япчъагъэ 1700-м къехъу. Инвентаризацием ыуж ахэм джыри шъэ пчъагъэ къахэхъошт. Сыда плэмэ мыгъэунэфыгъэ чыплэу шылэр бэдэдэ мэхъу. Ащ ыпкъ къыкларэ, АР-м културнэ клэнэу илэм иобъектыбэмэ клодыжыпэнхэм ишынагъо ашъхащыт. Гушылэм пае, анахэ къэгъотыгъоухэ йуашъхэхэмрэ нэмык псэуплэу шылагъэхэмрэ джыри амыгъэунэфы-хэзэ чылым хэкларэжыкы. А упчлэр Гъэорышланлэм илофышлэхэр анахэу зыгъэгумэкълыхэрэм зэу ащыт. Етлани ащ анахэу зыщэутэкълыхэрэр Кубанскэ псылыгъыплэм икыблэ нэпкъ пэулъ чыгъухэр ары. Илээс къэс псыр нэпкъхэм къадэкларэ, ары къэс културнэ саугъэт пчъагъэ релъэсэхы. Археолог нэпчлэхэу йуашъхэхэр ыкли нэмык саугъэтхэр зезыпхъохэрэми зэрарышхо къахы. Сыда плэмэ ежъхэмклэ федэ къэкларэплэр лъэпкъымклэ члэнэгъэшхоу цыт.

Рустем Гъэорышланлэу зипащэм илофшлэн джыри нахышлу шыгъэным пае цыф къызэрыкълэхэм фыщытыклэу къафырлэми мэхъэнэшхо ил. Къуаджэхэм ащылэхэ културнэ клэным иобъектхэм язытет гъунэ лъыфыгъуаеу цыт. Сыда плэмэ хэбзэнчъэу

зэрэзеклохэрэр зыльгъугъэм къэбарклэ къалымыгъэлэсымэ, Гъэорышланлэми ищыкларэ лъыхъон Иофхэр ышлынхэ ылгъэкълыштэп. Гукъау нахэ мышлэми, цыфхэм джыри икыоу къагуры-лорэп културнэ клэным икъэухъумэн мэхъанэу илэр.

— Иофэу тызпылтым мэхъанэу илэр цыфхэм ядгъэшлэным пае республикэм ит псэуплэхэр къэтэкълухъэх, къэбар жьугъэхэм яамалхэри къызфэтэгъэфедэхэми, ахэмклэ зэкларэ талы-лэсын тлэкларэп, — ело Рустем, — а Иофыр зыкыныгъэ пхэмылэмэ, макларэ зэрэлыбгъэкларэшъуштыр. Тэ тилофшлэн зыщызыгъэгъуазэ зышлонгъохэм зэкларэ талукларэу тыхъазыр. Ар тэркли нахышлу, сыда плэмэ лъэпкъым ибаиныгъэхэр, ахэр къызфэты-ухъумэхэрэр къыхэмылажъэхэу, тэ тизакъоу къэдгъэнэнхэ тлэкълыштэп. Ау гукъаор ежэ цыф къызэрыкълэхэми ар икыоу зэрэзэхамышлыкларэр ары. Нахыбэм узыгъэгумэклын фэдиз ащ хэмылзэу ары къызэраллошлэрэр. Мы зигугъу къэсшлэрэ Иофыгъохэм тэ ти-республикэ имызакъоу, Урысыем инэмык шъолгырхэми ащылэ културнэ клэным иобъектхэм якъэухъумэнрэ ягъэфедэнрэкларэ гъэорышланлэхэм ялофышлэхэр агъэгумэклы. Мары бэмышлэу Свердловскэ хэкум ит къалэу Екатеринбург шылэгъэ зэхэхэм сэри сыхэлэжъагъ. Ащи тэ тилофшлэнклэ кыныгъоу тызэутэкълыхэрэр ары анахэу къышчыагъэщыгъэхэр. Арэуштэу зыкыштытымклэ пэрыохъу хъухэрэм-клэ теупчлы.

— Тилофшлэн къэзыгъэкълыхэрэм джыри зэу ащыт ухъумэкларэ органхэм зэпхыныгъэ тэрэз зэрадытимылэр, — джэуап къытетыжы Рустем. — Бэрэ къыхэкларэ, културнэ баиныгъэхэу тэ

къэдгъэнэжыкынхэу тызпылтыхэр, гугъеуемылхэу, ащклэ зэрарэу къахы-рэм емыгупшысэхэу, археолог нэпчлэхэм агъэкларэхэу. Мыщ дэжыр ары ухъумэкларэ органхэм ялэпылэгъу лъэшэу зытищыкларгъэр. Тэ тигъэорышланлэклэ ащ фэдэу тызэутэклыгъэхэмклэ уголовнэ Иофхэр къызэлуа-дгъэхыгъэх ыкли административнэ пшъэдэклыжэ закыокларэ зэшломыклэу, нахэ пхъашэу дгъэпщынэнхэ тлэклыгъэ.

Ащ пыдзагъэу Рустем къыхигъэщыгъэр, муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ районхэм културнэ клэным иобъектхэм якъэухъумэнрэ ыкли ягъэфедэнрэкларэ Иоф зышлэнэу тегъэпсыхыгъэ специалистхэр икыоу зэрарышлэхэр ары. Нахыбэмклэ ахэм япшъэрыл-хэр зыгъэацлэхэрэр културэмклэ гъэорышланлэхэм е музейхэм ялофышлэхэр арых. Район лэшхъэтетхэм джащи аналэ тырамыдзэмэ хъуштэп. Илээсым зэ Теклоныгъэм и Мафэ ипэ-гъокларэу саугъэтхэр загъэкълэзэхэкларэ джащ ялофшлэн зэрэщытэу шызэшлуа-хыгъэу ары зэралгытэрэр.

— Тэ тизакъоу лъэпкъымклэ зэрэщытэу мэхъанэ ин зилэ а Иофыгъохэр зэшлотхынхэ тлэкълыштэп, — ылуагъ ащ. — Ащклэ хабзэр лэпылэгъу кыт-фэмыхъоу арэп, Иофэу дгъэацларэм пэлухъащт ахъшэр ищыкларгъэм фэди-зэу ащ кытфетлупшы. Арэу шытми, цыф къызэрыкълэхэри къыхэлажъэхэмэ, тэри нахыбэкларэ тилофшлэн лъы-дгъэкларэ тлэкълышт.

Културнэ клэным иобъектхэм яна-хыбэр лэшлэгъухэм къапхырыкы-хэзэ тэ къыднэсыжыкыгъэх. Ахэр цы-фым изэрар къыхэмылажыкыми, уах-тэм егъэжыкы, екъутэх. Мы дунаи-шхом кыгъэжъаплэ зилэу, клэух зимылэ тетэп, мыжъори мэтэкыо. Ау уфэ-сакъмэ зигъашлэ лъымыгъэкларэ-шъуни шылэп. Джы мы зигугъу тышылгъэ Иофыгъохэр гъэорышланлэу ахэм япхыгъэм имызакъоу, тэ, зэкларэ, зэдытилофэу цыт. Сыда плэмэ ежъ-хэм яунэе баиныгъэп ахэм къаухъу-мэрэр, адыгэ лъэпкъэу тапэклэ джы-ри бэрэ дунаим тетынэу тызшыгу-гырэм иех нахэ.

ДЗЫБЭ Саньет.

Сурэтхэм арытхэр: АР-м култур-нэ клэнэу илэм иобъектхэм якъэ-ухъумэнрэ ягъэфедэнрэкларэ и Гъэ-орышланлэ ипащэу Цыплынэ Ру-стем; културнэ клэным иобъект-хэу Гъэорышланлэм къыухъумэх-рэм ащышхэр.

(Къызыкълъыкълорэр
Ионыгъом и 23-м
къыдэкълъыгъэ номерым ит).

Апэрэмклэ ар стхьакълумэ къызгъэхъанэу сыфэхъэщтыгъэп. Хьау, хьау, игъоу къысфильгъурэр зэхэсымышлэкълэ арэп, ау Нэдахэ, лъэш дэдэу сыгу рихъыгъэ пшъашъэр шызгъэзыеныр къызышлэгъэшлын слъэкълъыгъэп. Ащ фэшл къыригъэжъагъэм седэлунэу сыфэмыеу Аслъан игушылэ Іэкълэсыутэу хъуштыгъ, ау ащ пае кыгъанэщтыгъэп. Анахъ ныбджэгъу блогъэу сйлэу слъытэрэр къысэсхъожьын, Нэдахэ сшлуигъэкълэдын гухэлъ илэныр сшъхъэ кыхъэщтыгъэп. Ау сауж имыкълъхъэу, етлани Нэдахэ ыгу зэррихъырэр къызыхъэщтыр гушылэхэр кылэкълалохэ зэхъум сшъхъэ къеуагъ: «Нэдахэрэ сэрырэ тызэшлуигъэкълэдын гухэлъ илэна мыш?» Мыщ дэжым сыгу къэкълъыжыгъэ сятэрэ, хьау, сятэ хъуштырэр Къэсэйрэ къяхъулагъэу къалотэжырэр. Ау а дэдэр синыбджэгъу къысипшэныр еспэсыхъэщтыгъэп, сшлэш згъэхъунэу сыфэагъэп. Алоба шлулэгъуныгъэ ин зышлыгъэр гуцэфшылэ мэхъоу, ары зытеслэхъыштыгъэр сэри Аслъан гуцафэу фэсшырэр.

Сфэхъу-сфэмыхъуми Нэдахэ игъоу къысфильгъэу гъэм сеуцолэн фаеу хъугъэ, шлу слъэгъурэ пшъашъэм сылумыклэу охътабэ тезгъашлэмэ нахъ шлэхъу сшыгъупшэжыныным сышыгу гъэу ыдэжыи сыклоштыгъэп, урамым сапэ къышифагъэми зышысыдзыештыгъ, къакоу зыслъэгъурэми языбгъукълэ дэсонтлэхыштыгъ. Ары шъхъаеу Нэдахэ зэрлуагъэм тетэу хъуштыгъэп, сымылъэгъоу нахъ охътабэ тешлэ къэс нахъ сыфзэштыгъ, инэплэгъу сыклэхъопсыштыгъ. Сыгу шышлэштыгъэр къэслотэжыи нэу сыжэ кыхыштыгъ, сшыгъупшэу чэщи мафи сыхъатыпэ кыхэкълыштыгъэп, сыклэмэ — ныбжыкълум фэдэу кызыготэу къыздаклоштыгъ, плэм секълужьымэ — гушысэхэм чыер къысамыгъэкълэу чэщыр хэклогъэфэ зызгъэчэрэгъоу сыхэлъыштыгъ, сызыхъэчыерэм пкълыхъапкълэ синэгъу клэтыгъ. Сыгу шышлэрэр синыбджэгъу дэсымыгошын слъэкълыныгъа, уигукъанэ зыгорэм зеплуатэкълэ угу жьы дэкълэу ало, Нэдахэ зышызгъэгъупшэн зэрэсымылэкълырым итхъаусыхъ Аслъан фэсшынын къысэсэгъажьэм къедэлунэу фэмыеу къыспеуагъ.

— Ашъу, Руслъан, мыш фэдизэу угу емыгъэкълэу Лъэшъыкълэмэ япшъагъэ зэрэчлэунагъэр, члэнэгъашхо шлыгъэп. О кызырэрпшыхъурэм фэдэу а Нэдахэ узытелэн пшъашъэмэ ащыцэп. Уныбжыкълэу, уклэлэ лъэгъупхъэ дэд, пшъашъэмэ шлэхъу агу урехъы, Нэдахэ нахъ пшъашъэ дахэхэри тикъуаджэ дэсых, ар пшызыгъэгъупшэни уапэ кыфэн.

«Е-о-ой, сэ сынэхэмклэ Нэдахэ уеплъыштыгъэмэ!»... зэсложыгъэ. Синыбджэгъу сыкызызэхышлыныным, сыгу нахъ зэригъэлэсэнным ычылпэкълэ зи мыхъугъахэм фэдэу кызырэгъушылагъэр сыгу ри-

хыгъэп, ау ар занклэу сфелешъугъэп. «О ар кыбгъуры-Іоштэп урихылагъэпышъ, джары рамышхыгъэ лым зыремыгъэлх зыклалорэр» сгуагъэ. Аслъан Іушхыпшыкълыгъэ нахъ ащ зи кырилоллагъэп. Сшлогъэшлэгъоныгъ зэупчылъыжыгъэхэм фэдэу Нэдахэ къысилогъэ дэдэр Аслъани кызырэркліотыкълъыжыгъэр. Зэлуклагъэхэмэ, сэ кыстыегушылагъэхэмэ, Нэдахэ кысилоу зэхихыгъэхэр Аслъан кыклиотыкълъыжыгъэнклі мэхъоу ары сызэрегъушысагъэр.

Нэужым сызшыгъуазэ хъугъэм слон сымышлэу сышлуигъэнагъ. Къуаджэм сьд фэдэ хъугъэ-шлагъи шыуушъэфын плъэкълыштыгъ,

— Синыбджэгъу Аслъанба! — Ар исымыгъэкълэу сыгу илтым сыпшлуеклозэ къыпызгъэхъожьыгъ. — Сэ синасып укълымыхыгъэми, синыбджэгъу насыпышлэ пшымэ сипопэцт.

Зэхихыгъэр ыгъэшлагъоу Нэдахэ плъэкълэу къысеплъыгъ. Зыгорэ кыллэмэ шлоигъогъэн фае, ау кызыклыфэмлорэр сымышлэу сыкълэгулагъ:

— Сыда, Нэдах, къэсгуагъэр угу рихъырэба? Хъожьыгуае ухъугъэп, Аслъан, синыбджэгъур, — мэхъанэ естэу а гушылэр клэзгъэтхыгъ, — боу клэлэ лъэгъупхъ, зыгорэ елоллэгъуай.

— Ныбджэгъу къабзэ уи,

пшъашъэр ыгу рихъыным хэлъ шымылэу сеплъыгъэми, лъэшэу зэхэсшлагъэр анахъ ныбджэгъу блогъэу сйлэу слъытэрэм ащ сызэрэфіубырэр ары.

— Ары, — игушылэ кыпидзжыгъэ Нэдахэ. — Сэ ар фэсымыдэу сыпэуцужьыми, зэуи зэхимышлэрэм фэд, кыуиоллэштым кышигъа-клэрэп. Шлу дэдэ селъэгъоу кысшигъэхъуным пылъ, ау сэ сыгу фэклоныр хэгъэклі, сытеплэнэуи сыфаеп. Теплъаджэкълэ арэп, о кызырэрпшагъэу Аслъан клэлэ лъэгъупхъ, ау сыгу шызыгъэкълыпагъэр къэрар зэримылэр ары. Ар есломэ сшлоигъоу бэрэ сыгу кытелъадэ, ау сфелешъурэп.

ПЭНЭШЪУ Сэфэр

Зы шлулэгъу итхыд

Рассказ

шлэхъу зыщешъомбгъу. Зэхэхыгъэ анахъ ныбджэгъу блогъэу сйлэу слъытэрэ Аслъан, пчыхъэ къэс пліоми хъунэу, Нэдахэ дэжэ маклоу. Нэдахэ зэрэчлэсынагъэм пае сыгу шышлэрэр къэслонэу кызысэгъажьэм кысилогагъэр сыгу къэкълъыжыгъэу зэкълэм сшъхъэ къеуагъ: «Ежэ пшъашъэр ыгу рехъыти, сэ ыуж сыригъэкълын гухэлъ илэгъэн фае». Сызэнэгъуагъэр зэрэшпыкълэр охътабэ темышлэу нафэ къэхъугъ.

Амал илахъу Нэдахэ зылысымыгъэкълэу сыгу исыубытагъэу зышысыдзыештыгъэми, а зы къуаджэм узэдыдэсэу узэлумыклэхэн плъэкълына, урамым сапэ кызысшефэм мызэгъогум языбгъукълэ сьдхышъугъэп. Енэгъуагъо инэплэгъу сызэрэклэхъопсыштыгъэм сьдихыхыгъэкълэ.

— Уимафэ шлу, Нэдах, — сгуагъэ сыфэнэгъушлоу.

Ежымы кызырэрэсфзэштыгъэр фэушъэфыгъэп, ылу сыригъэтхъыным фэдэу, нэгъушлоу кысеплъыи кызылуи-пхъотыгъ:

— Руслъан, сэ сыкызырэрпфэзэштыгъэр, уинэплэгъу сыкызырэрэклэхъопсыштыгъэр пшлагъэмэ...

— Орыба зылауагъэр тызэрэмылэгъоу охътабэ тешлэмэ нахъ шлэхъу тызэшыгъупшэжыштыгъ, — игушылэ ыгу къэзгъэкълыжыгъэ. Ау ащ сыкышыцуцугъэп, Аслъан фэгъэхыгъэу къуаджэм шалорэм сьдихыхыи, сэ зыклі Нэдахэ сышымыгуыжыкълыи, шлу плъэгъурэ пшъашъэм нэмыкл псэлъыхъо кыфыкълыгъэмэ уигопэна, дыс хъазырэу фэсыдзыгъ:

— Сыда сэ укызыкълысфзэштыгъэр, синэплэгъу укызыкълэулопсыштыгъэр, о узфзэшын уилэ хъугъэ.

— Хэта?! — зыфаслорэр ымышлэ фэдэу Нэдахэ зыкышлыгъ.

— зэкълэм Нэдахэ кызылуи-пхъотыгъ.

Ащ кызыремыгъэхъум, аукодыеу ар кызырэрмылауагъэр къэсшлагъэу, кыклэ-лыкълотыгъэр зэхэхыкълэ сшлоигъоу сеупчылъыгъ:

— Сыда ауштэу зыклалорэр, синыбджэгъу къэуушъхъакоу?

— Адэ уиныбджэгъумэ, садэжэ кызыкълэу кысилохэрэм, ежэ есложхэрэм уащегъэгъуаза, кыуелотэжыыха?

Слон сымышлэу сышлуигъэнагъ. Аслъан Нэдахэ дэжэ зэрэклорэр зэхэхыгъэми, апэу ар ежым кысилоныр тефэу слъытэу тызызлукълэрэм игугъу фэсшыштыгъэп, ежымыи ащ фэгъэхыгъэу зыгорэ ыжэ кыдэкълэу зэхэхыштыгъэп.

Къэбарэу къуаджэм дэлъыр кызырэрэссыжырэр ешлэти, шлу слъэгъурэ пшъашъэм дэжэ зэрэклорэр зэрэсымыгопэштым тешыныхъэщтыгъэу кычлэкълын, мы аужырэ лъэхъаным хъатэу зыкысфырымгъэхъыжэу шэн кышштагъ.

— Хъау, — сгуагъэ.

— Сьолъэлэу, Руслъан, ащ игугъу Аслъан фэмышыжыи нэу, бзэгъу кыпфэхыгъэу кысеплъыи нэу сыфаеп, сыгукълэ сыкызырэрпшэблагъэм зысыгъэушъэфыгъэп нахъ, сэрыклэ ар зэрэмыдахэр кызыгъурэлэ. А уиныбджэгъоу зыфалорэр садэжэ кызыклорэм о сыгу кыпшигъэкълыным шэхъурэ Іоф илэп, Іэагъэу кыуиоллэштымклэ къогъанэ ышлэрэп. Ауужыпкълэм, сшлэш ыгъэхъуным пылъ, а къэзэрэсаплоштыгъэм фэдэу, шлу сымылъэгъуштыгъэу, шъорышлыгъэм удихыхыштыгъэу, кысаплоштыгъэри, зыкызырэрэсфэшлыштыгъэри зэкълэ нэплэхыштыгъэу.

Уиныбджэгъути, цыхъэ фэошлыти, а зэкълэми ежэ ашыбгъэгъуазыштыгъэу ары ылорэр.

— Ы?! — зысфэмышылэу сыкълэкуагъ. Сэц нэмыкл

— Фыклэу кълэпфы хъуштыба, — сгуагъэ, ар Аслъан ифэшъуашэу слъытэу.

— Ащы сынигъэсэу бэрэ кыхэкълы, — ылауагъ Нэдахэ, — ау сыкызытэзылажэрэр зы лъэныкълэ адыгэхэм яшэнэп, анахъ япыир арыклі, яунэ кыхъагъэр рафэу, етлани сыадыгэ пшъашъэба, клалэм дысэу, Іаеу сьдэгъушылагъэу къуаджэм шызэхыхъымэ сагъэмысэшт, сышъхъэубатэу, сымылъасэу ары алоштыр, сьани кысфидэштэп. Ушъхъагъоу къэзгъотырэр, хъау, ушъхъагъоу, ары мы лъэхъаным сыгу зытет шыпкълэр, о усшигъэгъупшэнэу клалэ кызырэрэмыхъуштыр есло шъхъаеу, къедэлунэуи фаеп.

Нэдахэ сызшыгъэгъозагъэр сыгукълэ лъэшэу зэхэсшлагъэ, синыбджэгъу ар зыклі еспэсыгъахэп, ау пшъашъэм дезгъаштэу сыубыныри зэспэсыжыгъэп.

Зэхэхыгъэр хъатэу зэхэсымышлагъэ фэдэу зыкълэсшыгъ. «Ащ пае Аслъан угу ебгъабгъэ хъуштэп, ежымыи ыгу урехъышъ, сэ угу кысшигъэкълэмэ зыгорэ кыдэ-хъуным шэгугъышъ ары» сгуагъэ. Сшышпыкълэмэ, хъау-мэ сисэмэркъэумэ кыгурымылоу, Нэдахэ зэхихыгъэр ыгъэшлагъоу кысеплъыгъ.

— Ары шъхъаеу... — игушылэ ныкълэоу эпи-гъэу. Кыфэмылоштыгъэр къэсшлагъэ фэдэу кысшы-хъугъ.

— Ащ нахъ къэрар зымылэ ныбджэгъум фэогъэгъу оло, арыба?

«Ары» кыригъэкълэу Нэдахэ ышъхъэ тлэкълэу кыліэти, риуфэхыжыгъэ. Етлэнэ ыгу илпыр фэмыушъэфэу, ау пклэ зэримылэжыр гукъао кызырэрэшыхъурэр кыхъэщэу, ынэмэ

гушлопсэу акълэлыгъэр клэдыжыгъэу, мэкълэ мэкълэ ефэхыгъэкълэ кылауагъ:

— О усшигъэгъупшэн зылэкълын кълэхъуштэп, ау сьдэу сшлын тинасып зэхэмылэу Тхъэм ылауагъэмэ.

Сэри ащ сыгу тетыми, ар слокълэ пшъашъэм сишлуагъэ зэрэмыкълыштыр кызыгурылоу, мы лъэхъаным ыгу шышлэрэм хэзгъэхъонэу сыфэмыеу, зы гушыи пэсымылэжыгъэу, «хъярклэ» слуи сыкълэжыжыгъэ. Лъэбэкълэу заулэ къэсклугъэу сызыеплъэкълым, Нэдахэ кысслыплъэу шытыгъ, Іэпэ Іэплэкълымклэ ынэмэ зэрэклэлыкълыхъэрэм гулыстагъ.

Нэдахэрэ сэрырэ мы лъэхъаным тыгу шышлэрэр зэхэсшлэу, ащклэ пшъашъэм янэ згъэмысэу зэсложыгъэ: «Мыщ фэдиз хъазаб тыхэзыдзагъэм гунахъыр ыдэжъ». Ау сызклэгушшысыхъаажьым «сыда Аминэт илажэр, хэта нахъ мысэр, сьата, хъауми Нэдахэ яна?» зыфэнлошт упчлэр сшъхъэ къеуагъ. Сьатэ нахъ згъэмысагъэ. Ары зыпкълэ кыкълыгъэр непэ ныбжыкълітлум кьинэу тызэрехыла-лагъэр. Ащ сьатэ гучылэ фысыгъэшлыгъэу, шлу слъэгъурэ пшъашъэр сшлэзыгъэкълэдыгъэр арэу слъытэу, ар фэгъэгъун сымылэкълэу, ау сфемылошъоу сыхэтыгъэми, Нэдахэ урамым сызышы-Іокълэм кысилоуагъэхэм, есложыгъэхэм сыгу кыагъэ-бырысырэгъэу унэм сызехъажым зысфэшлылагъэп.

— Тят, зыклэ сыкълэуопчлышт, сшломыушъэфэу шыпкълэр кысау. Уихъакъа бэшлагъэу къуаджэм шалорэр, Лъэшпыкълэу Къэсэй имылажэхэр пыплъхъэхи, бзэгъу пхыи ябгъэгъэтлысыгъэу зэралорэр?

Ащклэ сызыклеупчылъыгъэм хэлъыр тятэ кызырэршлагъэм сехъырэхышъэжырэр, ащ фэдэ клэлэ-пшъэшъэ Іофклэ тымрэ къомрэ гушылэгъу зэфэхъухъу адыгэмэ яшэнэп. Нэдахэрэ сэрырэ тазыфагу кыхъухъагъэр сьанэ рилогъэшт е къуаджэм шалоу зэхихыгъэшт, сиупчлэ джэуап кырытижыныр зэрэшломыигоу нэфагъэ, кысеплъыи ынаплэхэр ригъэпллыхыжыгъэх, зи кымылоу, гушысы фэдэу тлэкълэу шысыгъ.

— Шыпкълэ хэт, мышпыпкълэ хэт, — ылауагъ сьатэ ымакълэ макълэу. — Лъэшпыкълэу Къэсэй имыхъакъ еслолагъэу зэралорэр шыпкълэп, ащ илахылхъу Къэсэй зыфагъэтлысыгъэу ышлагъэм цыфхэр рызымыгъэгъушылэнхэм фэмыехэр ары сфэзыгъэлугъэхэр, ау сэ спкыи кыклэу зэрагъэтлысыгъэр шыпкълэ.

Сьатэ игушылэ зызыпегъэу кылоштыр кыуухыгъэу кысшыхъоу, хъугъэ шыпкълэр зэхэхыгъэпті, «кызыгурылауагъэп, сыда зыкълэбгъэгъэтлысыгъэр?» сгуагъэ.

— Къэсэй лажэ имылоу хъапсым дагъэтлысхъагъэп, — ылауагъ сьатэ.

(Джыри кыкълэлыкъліошт).

ЗИГУГЪУ кьэсшIышт бзылфыгьэр илзэс 30-м ехьугъ зысшIэрэр. НэIуасэ тызызэфэхьум, Хьапэклэ (Блэгъожь) Асиет Хьатыгъужькьое еджапIэр кыуухыгъэ кьодыеу, Адыгэ кьэралыгъо кIэлэгъэджэ институтым чIэхьанэу кьэклогъагъ. Ушэтынхэр дэгъоуттыхи апшъэрэ еджапIэм тызычIахьэм, Асиет икьоджэ гупсэ колхозым тыдэлэпыIэнэу зы мазэкIэ тагъэ-кIогъагъ. Джашыгъум янэ-ятэхэм, ышхэм нэIуасэ тащыфэхьугъагъ. Ятэу Нурбий кIэлэгъэджэ еджапIэм Iоф шишIэщтыгъ, янэу Лелэ икIалэхэу Кьамболэт, Кьэлэубат, Байзэт, Рэджэб, Юрэ

ным пае ишхьэгъуси, Цуекъо Кьэралхьани (еджапIэу зыIутым шыригъаджэщтыгъэх) яшIуагъэ кьэклауагъ. Мы еджапIэм илзэс 30 Iэ-пэ-цыпэ Асиет Iоф шишIэщтыгъ. Зыфэгъэзэгъэ пшъэрлыгъыр дэгъоу зыригъэцэкIэщтым дэмышхьахэу ренэу ыпэ-кIэ лъыкIуатэщтыгъ. Апшъэрэ кIэлэгъэджэ университетым шыригъэджэнхэу сыхьатхэри кыратыгъэх. КIэлэгъэджэ ныбжьыкIэхэу Кьатмэс Эммэ, Бислгангъур Светланэ, СтIашгъу Аминэт щысэ тырахыщтыгъэ: иурок-

Блэгъожь Асиет.

кIухэр ыгу кьэхьэх, тхьапэм регъэкIухэщъ журналэу «Жьогъобыным» кыхарегъэутых. Ащ нэмыкIэу мы журнал дэдэм рубрикэу «Пшъэщъжы-ехэр, тыжъугъэпшъэрэх» ыIоу кыщызыIуехы, ылъэкъуацIэ климьдзэу «Акуандэ-Бысым-гуащ» ыIозэ кIэтхэжы. Пшъэщъжыем ыушъэрэхьан ылъэ-кышIт шхыныгъохэр бэу зэте-утыгъэу кырегъахьэх. Джащ фэдэу кIэлэцIыкIухэм афэгъэ-хыгъэ усэу бэ ытхыгъэр: «Чэ-тыу тхьагъэпцI», «НэтIэф», «Пцэжыыш», «Тызэгъусэ зэ-пыт» зыфиIохэрэр ыкIи нэ-мыкIхэр.

Игъоупэ зэлухыгъэ зэпытэу, кьин ымылгъэгоу шыIэныгъэм щыхэтыгъэп Асиет. «Голэгъури

щэрэ зэлукIэхэм ахэлажэ, кьашэгущыIэ, етIанэ иIоф-шIагъэхэр кыхаутыжыых.

Псынклагъоп универсitetым щегбгъэджэнхэр, ау ежэ ыгу зыфэгъэзэгъэ Iофым езыщырэп, егугъу. Ащ елгы-тыгъэу щытхэу тхыльхэр университетми, гъэсэныгъэм-рэ шIэныгъэмрэкIэ Мини-стерствэми кыфагъэщыо-шагъэх. Ригъэджагъэхэу Апыш Фатимэ, Бэгъушгъэ Мирэ, Дэхъужь Зарэ, Хьу-тIыжъ Заремэ педагогикэ шIэныгъэхэмкIэ кандида-тых. Асиет шхьэкIэфэныгъэ кыфашIы, кьеупчIыжыых, ежыри ахэм арэгущо.

Блэгъожьхэр, мэшэлажэу, лэкъошхо мэхьух, зэхыхэри якIас. Яунэ Iахьылрэ бла-гъэрэ имысэу, зэгъокIэу пшъэ-гъушгъэп, ахэм экIэмэ Асиет дахэу апэгъокIын елэкIы, жэбзэ дахэ кьафегъоты, ила-ни зэлухыгъэ зэпыт.

Асиет цIыф гупсэф. Де-джэгъэ пшъашъэхэр ышы-пху фэдэу елгытэх, Iушхып-цIыкIыгъэ бэрэ ыIоу зэхэп-хышIт: «Шыпху зэрэсимы-Iэр арын фае кыздеджа-гъэхэм экIэмэ сшыпху фэ-дэу сызыкIаплыгъэр». Ащ

фэдэ фышы-тыкIэри уигу-нэсэу кьэп-ш т э н ы р ц I ы ф ы г ь . Адыгэхэм зэхыхэр якла-сэми, шыIэ-ныгъэм кы-тыгъэ псын-к I а г ь э м елгытыгъэу бэрэ зэлгы-кIонхэр гъу-н э г ь у х э м чIанэ. Ау щыт нахь мышIэ-ми, Асиет бзылфыгъэ ныбджэгъу-гъунэгъу дэ-гъухэр илэх.

ягъэсэн нахь фэгъэзагъэу унэм исыгъ. (Мы кIалэу зи-гугъу кьэсшыгъэхэм, экI пIоми хьунэу, апшъэрэ гъэ-сэныгъэ яI).

Унэм кьинэгъэ ыш цIы-кIухэм афэгъэщыгъэу, зэра-нахьыжыри ымыгъэгъуа-щэу, яIофхэр зэрэхурэм (зэ-реджэхэрэм) Асиет кIэуп-чIэщтыгъэ, ежэ кIэлэгъа-джэу бэрэ зэраджэгущты-гъэри ымакъэ пкыекIае ышIыгъэ кыыхыгъэщыщтыгъ. ЗыкIырыпIыни ащ илагъ: ятэу Нурбий, урысыбзэмкIэ езыхгъэджагъэу Иванова Ли-дия Аким ыпхьур, адыга-бзэмкIэ икIэлэгъэджагъэу Темзэкъо Юр Хьаджэбый ыкьор.

...УныбжьыкIэу, узэрэгъэ-чэфэу уеджэмэ, илзэсхэри псынклэу макIох. Институ-тым щыдгъэклогъэ уахьтэм кыгъэлэгъуагъ тызэралы-

хэр зэригъэпсыхэрэм едэлү-щтыгъэх, упчIэжыгъэу ашIы-щтыгъэ. Ежыри зэрилгъэу адэлэпыIэщтыгъ.

ГушыIэхэ хьумэ макъэхэр тэрэзэу кьэзымыIошгъэрэ кIэ-лэцIыкIухэм Iоф адэшIэгъэ-ным епхыгъэ кьулайныгъэхэр нахь тэрэзэу ылэ кырыгъэ-хьанхэу, ишIэныгъэхэм нахь ахыгъэхьонэу Асиет Ростов-на-Дону дэт кIэлэгъэджэ универ-ситетым заочнэу чIэхьэ, дэгъу дэдэкIэ ар кьеухы, тхыль пIы-жыи кыраты. Макъэхэр тэрэ-зэу кьэзымыIошгъухэрэм апае адыгабзэм илзэу сценкэ цIы-кIухэр етхых, кIэлэцIыкIухэм зэблэдзыгъэу кьаригъаIозэ кьафэмыIорэ макъэхэр зыпкэ афырегъэуцожыых. ЗэлашIэ-рэ усакIоу Къуекъо Налбий (Тхьэм джэнэт кырет) иурок-хэм кьарегъэблагъэ, усэм икьэ-хьукIэ, усэ пэлчъ сурэтэу хэп-шыкIын пIэкIышIтыр Нал-

Асиет игупсэхэм ахэт.

бий кIэлэцIыкIухэм кьафе-Iуатэ, бзэм ишъэфхэм афэгъэх. Асиети а лъэхьаным усэ цы-

жыгъ, яти бэкIэ ащ ыуж кьи-нагъэп. КIэлэитфым (ышхэр ары) игъогу пытэу теуцагъэ ахэтыгъэп. Асиет фэлэкIы-щтымкIэ ахэм ыналэ атетыгъ. Джы мары хэти инасып гъогу ыгъотыгъ.

«Жьырэ сабийрэ зэрымыс унагъом насып илзэп» аIо. Зул-кьаринэрэ Асиетрэ сабийищ зэдапIугъ. Игуащэ игубзыгъа-гъэ Асиет кыфэлэотыкIырэп. ГушыIэжъэу кыIозэ атхыгъэр, тхыль псау хьоу, кыдагъэ-кIыгъэ Блэгъожь зэшхьэгъу-сэхэм.

Сабийхэр кызыпэфи, ыш-хэм аделэн фаеу зэхьуми, сыд фэдэ чIыпIэ гумэкIыгъо зефи, Iофэу зыпылгыр Асиет чIи-дзыгъэп. «Емызэщ иIоф кы-дэхьу» зэраIоу, емызэщэу иIоф кIигъэкIыгъ. БзэмкIэ канди-дат диссертациер ытхи кы-зегъэшъыпкэжыым ыуж зы IофшIаплэ зыфигъэзагъ: кIэлэ-егъэджэ университетым кы-гъэзэжыгъ. Илзэс зытIу те-шIагъэу доцентшIэр кыфау-сыгъ. Асиет Iофэу зыпылгым елгытыгъэу тхылымэ статья-ми 50-м ехьу иI, ахэр кьэлэ зэ-фэшхьафхэм кьащыхыуты-гъэх, шIэныгъэлэгъэхэм зэха-

«Бын зыпIурэр бын ыуас» аIо адыгэхэм. Блэгъожь Зул-кьаринэрэ Асиетрэ кIэлищ зэдапIугъ: Зурыет, Зулим, Заур. Зурыет Мамышхэм яныс, шъэожьыерэ пшъэ-шъэжыерэ епIу. Универси-тетым шырегъаджэх. Зули-мэ Шьачэ щепсэу. Бзэджэ-жыкьохэм яныс, шъэо-жые цIыкIу епIу, филологие шIэныгъэхэмкIэ кандидат, Шьачэ кьэралыгъо универ-ситетым шырегъаджэх. Заур юрист хьунэу зегъэхьаыри, Адыгэ кьэралыгъо универ-ситетым июридическэ фа-култет дэгъу дэдэкIэ щеджэ. Блэгъожьхэм якIалэхэр ара-гъэлэгъугъэ гъогу дахэм те-кIыхэрэп, Iэдэб ахэлэу мэ-псэух.

Асиет ныбжь дахэ иIэ хьугъэ. Ипсауныгъэ кыкIи-мычэу, ибын экIужэ дагъэу, адыгабзэр иIофшIагъэхэмкIэ нахь бай, нахь лъэш ышIэу, игъэхьагъэхэм агъэгущIо зэ-пытэу гъэ мин Тхьэм кы-рерэгъашI!

ЩЭШЭ Щамсэт.
Филологие шIэныгъэ-хэмкIэ доктор.

Институтым щызэдеджагъэхэр зэлукIагъэх.

Спорт псэуальэхэмрэ лъэхъанымрэ СТАДИОНЫМ ИГЪЭЦЭКІЗЖЬЫН ФЕЖЬАГЪЭХ

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэр» Урысыем изэнэкъокъоу ятлонэрэ купым шыкlorэм хэлажъэ. 2009-рэ илээс ешлэгъур шэкlorгъум и 8-м аухынэу щыт, ау Адыгэ Республикэм истадион шъхьагъэцэкlэжъын юфыгъохэр щаублагъэх. «Зэкъошныгъэм» зэлукlэгъуиц Мыекъуапэ щырилэнэу щыт шъхьае, стадионикlэу «Юностыр» ащ фагъэхъазырыгъэп, жъым щешlэн ылъэкlыщтэп.

Стадионикlэ Мыекъуапэ зэрэщашlыштым икъэбар не-пэп зызэхэтхыгъэр. Юфыр зэрэлъыкlуатэрэм ехыллэгъэ тхыгъэхэр кыхэтхыгъэх. Тэгущlо стадионикlэ Мыекъуапэ зэрэщагъэпсыштым фэшl. Федеральнэ мэхъанэ зилэшт стадионыр итеплэкlэ дахэ зэрэхъуштым тицыхъэ тель.

Футбол ешlапlэр, тlысыплэхэр, атлетикэ псынклэмкlэ спорт псэуальэхэр зэблахъуштых. Мы мафэхэм тракторхэр, автомашинэхэр стадионым щытэлъэгъух. Псэолъэшl Юфыгъохэр зэрэлагъэкlуатэхэр тигуапэ, ау «Зэкъошныгъэм» ешlэгъуицэу кыфэнагъэр зыщигъэкlошт квалэр тшlэрэп.

Адыгэ Республикэм футболымкlэ ифедерацие итхъаматэу Мыгу Рэщыдэ зэрилъыгъэрэмкlэ, «Зэкъошныгъэм» иешlэгъухэр Мыекъуапэ шыкlonхэ фае. Спортыр зикlасэхэу тикомандэ фэгумэкlырэмэ футбол зэлукlэгъухэр тикъалэ шалъэгъухэ ашlоигъу.

Стадионикlэу «Юностым» икызылухын фэгъэхыгъэ зэхъэу гъатхэм Мыекъуапэ щы-

кlуагъэм Урысыем спортымкlэ, туризмэмкlэ ыкlи ныбжыкlэ политикэмкlэ иминистрэу Виталий Мутко хэлэжъагъ. Министрэм гушылэгъу тызыфэхъум Мыекъуапэ дэт стадионыр жъы зэрэхъугъэр, джырэ лъэхъанэ зэрэдимыштэжъырэр, республикэ стадионикlэу ашlыштым илэхъышlу зэрэхышlыхъащтыр кытфилотэ-гъагъ.

Стадионэу «Юностыр» Те-мыр Кавказым иныбжыкlэхэм яспорт еджапlэу щытышт. Республикэм истадионэу агъэпсыштым Урысыем ихъшыпкlыгъэ командэ зыщигъэхъазырын, зэнэкъокъухэр щызэхашэнхэ алъэкlышт.

Мыекъуапэ гупчэ хъушта?

Спорт псэолъакlэхэр шэпхъэ лъагэм диштэхэу зашlыхэкlэ Мыекъуапэ спортымкlэ гупчэ хъун ылъэкlышт. Адыгеир самбэмкlэ, дзюдомкlэ Урысыем имызакъоу, дунаими щашlэ. Стадионикlэхэр дэгъоу загъэпсыхэкlэ туристхэр нахыбэрэ республикэм кэкlоштых.

Анахъу тыналэ зыгъетлэ дзэрэмэ футболыр, атлетикэ псынклэр, теннисыр, гандболыр, баскетболыр, атлетикэ онтэгъур, нэмыкlэхэри ашышых.

Зэнэкъокъухэр зышызэхашэщтхэ спорт псэолъэ дэгъухэр Адыгеим илэхэ зыхъукlэ Москва, Сыбыр, Ленинград хэкум, нэмыкlэхэми спортсменхэр къарыкlыштых.

— Жыр шыкъабз, къушхъэхэр Мыекъуапэ кыпэгъунэгъух, псыхъо чъэрхэр илэх, квалэр къэзыуцухъэрэ дунаир дахэм идэхэжъ, — кытилуагъ Виталий Мутко. — Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьакlушынэ Аслъан спортым илээсыбэрэ Юф шишlагъ, спортым шылэныгъэм мэхъанэу щырилэр кыфэпlотэн ишыкlагъэп — дэгъоу шыгъуаз. Шъугушlу ащ фэдэ Президент зэрэшъуилэм фэшl.

Министрэу Виталий Мутко янэ илээс 20 фэдизэ Мыекъуапэ щыпсэугъ, тикъалэ итарихъ дэгъоу ешlэ. Адыгэ Республикэм хэхъоныгъэу ышlырэмэ агъэгущlо. Медалэу «Адыгеим и Щытхъузехъэр» кызэрэфагъэшъошагъэм рэгущхо. Республикэм истадион икызылухын фэгъэхыгъэ зэлукlэм хэлажъэ шlоигъу.

Зыщешlэщтым лъэхъух

Стадионэу «Юностыр» джыри икъоу кызылэуахыгъэп — ишыкlэгъэ тхылыхэр агъэхъазырыгъэхэп. Ащ фэшl Урысыем изэнэкъокъухэр щызэхашэнхэу фитыныгъэ аратырэн. Шъыпкъэ, псэолъэшlхэм, спортым илофышlэхэм уахтэ ялагъ, ау Юфхэр лъэхъаным диштэу лъагъэкlотэнхэ алъэкlыгъэп.

Футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьагъу Натхъо Адам Краснодар, Ермэлхъаблэ, Ставрополь спортымкlэ япашэхэм адэгущылагъ, ау «Зэкъошныгъэр» зыцlэ кьетлогъэ квалэмэ ащешlэнэу зэзгъыгъэхэп. А мафэхэм ежхэми ешlэгъухэр ялэштых.

Юныгъом и 23 — 24-м «Зэкъошныгъэр» зыщешlэшт квалэр нахъ агъэунэфын алъэкlыштэу А. Натхъом кытитлуагъэшl, къэбарыр гъэзетеджэхэм алъыдгъэлэсышт.

Тыфэгущlо!

Тилъапlэу Блэгъожъ Асиет Нурбый ыпхъум гуфэбэныгъэ хэлъэу тыфэгущlо ныбжъ дахэ илэ зэрэхъугъэм фэшl.

Псауныгъэ пытэ илэнэу, насыпышlонэу, ибын-унагъо дэтхъэнэу, игухэлъ дахэхэр кыдэхъунхэу, ипхъорэлъф цыкlумэ яхъяр ылъэгъунэу, инауцнэ юфшlагъэхэм ахигъэхъонэу тыгу кыдделэу тыфэлъаю.

Ригъэджагъэхэр.

Урысыем и Къыблэ шъолъыр испартакиад

АПЭ ИТХЭМ ТАЩЫЩ

Телефонкlэ къатыгъ. Урысыем и Къыблэ шъолъыр испартакиадэ Анапэ щэкlо. Республикэмэ, краймэ, хэкъухэм яхъшыпкlыгъэ командэ 11 апэрэ чlыплэхэм афэбанэх. Адыгэ Республикэм спортсменхэр зэнэкъокъухэм зэрэхлэжъэхэрэм Дмитрий Щербаневыр, Хъуажъ Юрэ, Чэмбэхъу Анзор къатегушlэнхэу тлэгълугъ.

— Спартакиадэр гъэшlэгъонэу макlо, — еlо АР-м физкультурэмкlэ ыкlи спортымкlэ и Комитет испециалист шъхьагъу Дмитрий Щербаневым. — Адыгэ Республикэм футбол цыкlумкlэ икомандэу Къоджэшъо Мэдждэ зипащэм апэрэ чlыплэр кыдихыгъ. Финалым тифутболистхэр Осетием икомандэ щытекlуагъэх. Сергей Сухановым ыгъэсэрэ спортсменхэми тагъэгущlо. Атлетикэ псынклэмкlэ хагъэунэфыкlырэ чlыплэхэр къахыгъэх. Адыгеимрэ Къэрэщэе-Щэрджэсымрэ шахматхэмкlэ якомандэхэр зэфэдэу зедешlагъэх.

Самбэмкlэ, спорт гимнастикэмкlэ, нэмыкlэхэмкlи тиспортсменхэм тагъэгугъэ.

Атлетикэ онтэгъур

АР-м атлетикэ онтэгъумкlэ и СДЮШОР изавучэу, спортымкlэ дунэе класс зилэ мастерэу Хъуажъ Юрэ Джамбэчыне тренер-кlэлэгъаджэу Юф щызышlэрэ Чэмбэхъу Анзоррэ кытлэгъэлэсыгъэ къэбарым тигъэгущlуагъ.

Джамбэчыне щыщ батырэу Уелlыкъо Султlан килограмм 56-м нэс къэзыщчэрэмэ якуп апэрэ чlыплэр кышлэдыхыгъ. Джымыкlо Айдемыр бэкlэ тызыгъэгугъэрэ спортсменхэм ащыщ кг 77-м нэс къэзыщчэрэмэ ар янэкъокъугъ, яшэрнэрэ чlыплэр ыубытыгъ. Алексей Кривошапкэ, кг 85-рэ, яплlэнэрэ хъугъэ.

Воронов Игорь кг 105-м нэс къэзыщчэрэмэ янэкъокъузэ, титренерхэм телефонкlэ заулэрэ тадэгущылагъ. «Рывок» зыфилорэ шыкlэр И. Вороновым зегъэцакlэм килограмми 150-рэ кылэтыгъ, толчокым кг 185-рэ щыригъэкъугъ. Адыгеим ибатыр дыштэ медалыр кыдихыгъ. Ащ итренер-кlэлэгъаджэр АР-м изаслуженнэ тренерэу Виктор Вороновыр ары.

Тиспортсменхэмрэ тренерхэмрэ тигъэзетеджэмэ ацlэкlэ тафэгущылагъ, джыри медальхэр къахыынхэу Тхъэм тафельзлугъ.

Нэкlубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТlЫЛЪ Нурбый.

